

Annika Kruise, Fredrik Bengtsson,
Linda Hellberg och Nina Syde.

HELSINGBORG

Den blomstertid måste komma

En grön och välklippt gräsmatta som sträcker sig så långt ögat kan nå. Eller en granplantering, milsvid över landskapet. Vackert? Landskap som vi tycker om är många gånger monotona och inte vad som är bäst för naturen och oss själva. Människans sätt att använda mark har lett till att naturen får stryka på foten. Bristen på varierade livsmiljöer är allvarlig – djur och växter har aldrig tidigare försvunnit i den takt som de gör nu, åtminstone inte under människans tid.

Det är hög tid att prata om och prioritera biologisk mångfald.

Fredrik Bengtsson, Linda Hellberg, Nina Syde och Annika Kruise jobbar alla på stadsbyggnadsförvaltningen med natur på olika vis. Fredrik och Annika är ekologer och finns med i flera led, ofta i planering och strategiska faser. Linda är naturvårdare och projektledare för att skapa nytt. Nina, också naturvårdare, förvaltar våra naturområden. Tillsammans arbetar de för att bevara och gynna den biologiska mångfalden i Helsingborg.

Skydda och återskapa

Fredrik: Bland det viktigaste vi kan göra är att skydda de grönområden vi redan har. Det är det mest effektiva sättet, att förvalta den biologiska mångfald som redan finns. Vi bygger också ny natur, men det tar tid för ett ekosystem att bildas och för olika arter att etablera sig. Genom att arbeta för biologisk mångfald i alla steg – planera, bygga och förvalta – kan förvaltningen göra stor och viktig skillnad över tid.

Linda: Frågan om biologisk mångfald är var klimatfrågan var för ungefär 10–15 år sedan. Det börjar bli ett uppvaknande om hur allvarligt läget faktiskt är. Forskarna talar om att vi människor håller på att orsaka ett sjätte massutdöende på jorden – arter har aldrig försvunnit i den takt som de gör nu, åtminstone inte under den tid som människan har funnits. Förlusten av livsmiljöer är det mest kritiska, och sett till det har stadsbyggnadsförvaltningen en jätteviktig roll att spela. Vi skyddar, utvidgar och förvaltar livsmiljöer. Vi behöver ta fasta på möjligheterna i alla våra beslut.

Biologisk mångfald är livets många olika former på jorden och innebär att naturen är **rik på variation** – att vi har flera olika ekosystem och naturtyper som utgör livsmiljöer, många olika arter i livsmiljöerna och ekosystemen och dessutom genetisk variation inom varje art.

” Det kan vara svårt att förhålla sig till den här tuffa kunskapen, men vi kan inte blunda för den.

/ Linda

Nya perspektiv om vad som är vackert

Nina: När vi låter fällda träd ligga kvar eller lämnar höga stubbar efter oss – så kallad död ved – får vi ibland kritik för det. Många tycker att det ser stökigt och ovårdat ut. Men vi sköter skogarna utifrån biologisk mångfald; vi optimerar för artrikedom. Massor av arter är beroende av död ved som föda, växtplats eller boplats. I en levande skog behövs död ved. Här har vi ett pedagogiskt uppdrag gentemot allmänheten.

Fredrik: Landskapet har förändrats, många tänker att det alltid sett ut som det gör idag. En skog som vi tycker är fin och välvårdad kanske i själva verket är en plantering med endast en trädart, vars syfte är att avverkas och säljas. I en sådan miljö trivs inte många andra växter och djur. Kanske behöver vi förändra vårt perspektiv om vad som är vackert? Rent biologisk är ”hot spotsen” våtmarker, ängs- och betesmarker. I Helsingborg är troligtvis Örby ängar den artrikaste miljön vi har – 20 procent av den vilda floran har vi hittat där.

Annika: I Skåne fanns det tidigare mängder av våtmarker och vattendrag. Men under 1800–1900-talen dikades dessa ut för att man ville använda marken till jord- eller skogsbruk. Minskade våtmarker leder till övergödning i hav och sjöar eftersom vattnet inte stannar upp och renas naturligt. Viktiga livsmiljöer för växter och djur försvinner, och utsläpp av växthusgaser ökar när torvmark bryts ner. I Helsingborg arbetar vi aktivt med att återskapa våtmarker och har sedan början av 1990-talet anlagt över hundra stycken.

Ett särskilt ansvar för ädellövskog

Fredrik: Ädellövskog är en av de biotoper som har minskat mest i Europa, på grund av att människan har odlat upp marken. I Sverige är endast 1 procent av all skogsmark ädellövskog, och i den procenten finns hälften av de rödlistade skogsarterna (djur, svampar och växter). I Helsingborg har vi ett särskilt ansvar för ädellövskog. Vi har flera platser med ädellövträd med höga värden, till exempel längs Landborgen och Råådalen, och Länsstyrelsen har pekat ut dessa som viktiga områden.

Nina: Helsingborg är häftigt för att vi har naturen så nära. Vi har unika möjligheter att kombinera naturvård och rekreation för allmänheten, men det innebär också utmaningar. För att visa var vi vill att man ska röra sig jobbar vi med kanalisering, vilket innebär att vi lägger stigar på särskilda platser för att man inte ska gå i känsliga områden eller bland känsliga arter. Av samma anledning och för att inte störa nattaktiva djur, väljer vi var vi ska sätta upp belysning eller inte.

I en ädellövskog ingår trädarter av alm, ask, bok, avenbok, ek, lind, lönn och fågelbär.

” Det går att få in biologisk mångfald i alla projekt! Det gäller att ha lite fantasi.

/ Nina

Det lilla gör stor skillnad för många

Linda: Ju fler arter vi har kvar och ju fler vi har med oss in i framtiden, desto bättre även för oss. Vi står bättre rustade för klimatförändringen som sker. Och vi behöver jobba som en helhet – staden, markägare och bolag måste jobba tillsammans.

Nina: Det går att få in biologisk mångfald i alla projekt! Det gäller att ha lite fantasi. Fråga oss! Kan man ha ett grönt tak på byggnaden? Kan man sätta upp holkar? Skapa en damm? Blommande inhemska träd och buskar? Plantera varannan vild växt i trädgården? Det är smågrejer som man kan klämma in, som också ger upplevelsevärden.

Fredrik: Tänk globalt – agera lokalt. Det gäller för biologisk mångfald.

Vad i hela världen gör vi?

Klimatet är en hjärtefråga för oss på stadsbyggnadsförvaltningen. Det var ett prioriterat område i vår verksamhetsplan 2022 och fortsätter att vara det 2023. Vad innebär det i praktiken? Vad i hela världen gör vi? Just det vill vi bli bättre på att berätta om, och den här artikeln är en del av vår berättelse.

